

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005147

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-09-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Максим Костянтинович

2. Maksym K. Prykhodko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Менеджмент

Дата захисту: 31-08-2026

Спеціальність за освітою: психологія

Місце роботи здобувача: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16124

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.01.75, 87.01.75, 87.01.75.43

Тема дисертації:

1. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ
2. Management of Environmental and Economic Security in the System of Development of Agricultural Enterprises

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено поглибленню теоретико-методичних засад і розробленню прикладного інструментарію управління еколого-економічною безпекою аграрних підприємств в умовах трансформації економічного середовища, посилення екологічних вимог, європейської інтеграції та зростання невизначеності господарської діяльності. Уточнено поняття «управління еколого-економічною безпекою аграрних підприємств» як безперервного процесу планування, організації, координації та контролю рішень, спрямованих на підтримання допустимих параметрів функціонування підприємства шляхом узгодження економічних інтересів із вимогами екологічної безпеки та раціонального природокористування. Еколого-економічну безпеку запропоновано розглядати як динамічну характеристику аграрного підприємства, що формується в процесі збалансування економічних, ресурсних та екологічних параметрів у межах порогових значень. Систематизовано компоненти еколого-економічної безпеки та обґрунтовано інтеграцію організаційно-управлінської, ресурсно-технологічної, інформаційно-аналітичної, нормативно-правової і ризик-орієнтованої складових у єдиний управлінський контур. Розроблено структурну модель

взаємозалежності економічної результативності, ресурсної ефективності й екологічної відповідності. Удосконалено методичні засади комплексного оцінювання умов формування безпеки з урахуванням взаємозв'язку економічних та екологічних чинників. Досліджено тенденції функціонування аграрного сектору України в умовах структурних трансформацій, євроінтеграції та воєнних викликів. Визначено вплив втрат виробничого потенціалу, порушення логістики, деградації земельних ресурсів, зростання вартості матеріально-технічного забезпечення та зміни структури виробництва. За результатами кластерного аналізу виокремлено чотири типи регіонів, відмінні за ресурсним потенціалом, структурою виробництва, експортною орієнтацією, інтенсивністю землекористування та впливом воєнних ризиків. Це стало підґрунтям для диференціації управлінських рішень і заходів державної підтримки. Узагальнено досвід Європейського Союзу щодо поєднання економічних, екологічних і соціальних інструментів розвитку аграрного сектору. Удосконалено науково-методичний інструментарій оцінювання рівня адаптації підприємств до екологічної політики ЄС, який охоплює аналітичний, формалізаційний, розрахунковий та узагальнювальний етапи. Його апробація виявила вищу спроможність великих підприємств упроваджувати екологічні технології й системи екологічного менеджменту, а також фінансові та організаційні обмеження фермерських господарств. Удосконалено механізм стратегічного планування еколого-економічної безпеки фермерських господарств, який охоплює аналіз середовища, визначення стратегічних цілей, формування управлінських альтернатив, оптимізацію ресурсного забезпечення та календарне планування. Інтеграція графоаналітичних і економіко-математичних методів, біматричних ігор, подвійного експоненціального згладжування та проектного управління підвищує обґрунтованість рішень і сприяє мінімізації ризиків. Удосконалено багатовимірну оптимізаційну організаційно-економічну модель управління еколого-економічною безпекою, яка поєднує стратегічні цілі, завдання, ресурси, виконавців, часові параметри бізнес-процесів і критерії результативності. Модель оптимізує взаємозв'язки між економічною ефективністю, екологічними обмеженнями та ресурсними можливостями підприємства, дає змогу планувати заходи, визначати послідовність їх реалізації, розподіляти ресурси й оцінювати наслідки альтернативних рішень. Подальшого розвитку набув механізм адаптації системи управління до змін середовища, побудований як безперервний цикл моніторингу, оцінювання, виявлення критичних змін, перегляду стратегічних орієнтирів, вибору й реалізації рішень та контролю результативності. Поєднання стратегічного аналізу, внутрішнього аудиту, оцінювання ризиків і зворотного зв'язку забезпечує гнучкість та стійкість управління. Практичне значення результатів полягає в можливості їх використання аграрними підприємствами, органами державного управління та закладами вищої освіти. Запропоновані положення сприяють обґрунтуванню стратегічних пріоритетів, виявленню дисбалансів, раціональному використанню ресурсів, зниженню еколого-економічних ризиків і підвищенню адаптивності підприємств. Ключові слова: еколого-економічна безпека, аграрне підприємство, управління, сталий розвиток, екологічний менеджмент, стратегічне планування, оцінювання, адаптація, ризики, ресурси, європейська інтеграція.

2. The dissertation is devoted to advancing the theoretical and methodological foundations and developing applied tools for managing the environmental and economic security of agricultural enterprises under economic transformation, stricter environmental requirements, European integration, and increasing uncertainty in business activities. The concept of “management of the environmental and economic security of agricultural enterprises” is refined and interpreted as a continuous process of planning, organizing, coordinating, and controlling managerial decisions aimed at maintaining acceptable operating parameters by reconciling economic interests with environmental safety requirements and the principles of rational natural resource use. Environmental and economic security is viewed as a dynamic characteristic of an agricultural enterprise formed by balancing economic, resource, and environmental parameters within established threshold values. The components of environmental and economic security are systematized, and the integration of organizational and managerial, resource and technological, information and analytical, regulatory and legal, and risk-oriented components into a unified management framework is substantiated. A structural model reflecting the interdependence of economic performance, resource efficiency, and environmental compliance is developed. Methodological principles for a comprehensive assessment of the conditions shaping environmental and economic security are improved, taking

into account the relationship between economic and environmental factors. Trends in the functioning of Ukraine's agricultural sector under structural transformations, European integration, and wartime challenges are examined. The effects of losses in production capacity, disrupted logistics, land degradation, rising costs of material and technical resources, and changes in the structure of agricultural production are determined. Based on cluster analysis, four types of regions are identified, differing in resource potential, production structure, export orientation, land-use intensity, and exposure to war-related risks. The findings provide a basis for differentiating managerial decisions and public support measures. The experience of the European Union in combining economic, environmental, and social instruments for agricultural development is summarized. Scientific and methodological tools for assessing the adaptation of agricultural enterprises to EU environmental policy are improved. They include analytical, formalization, calculation, and generalization stages. Their practical application demonstrates that large enterprises have greater capacity to introduce environmentally oriented technologies and environmental management systems, whereas farms face substantial financial and organizational constraints. A strategic planning mechanism for the environmental and economic security of farms is improved. It covers environmental analysis, the definition of strategic objectives, the development of managerial alternatives, optimization of resource provision, and implementation scheduling. The integration of graphical and economic-mathematical methods, bimatrix games, double exponential smoothing, and project management tools increases the validity of decisions and contributes to risk minimization. A multidimensional optimization-based organizational and economic model for managing environmental and economic security is improved. It integrates strategic objectives, managerial tasks, resources, responsible personnel, the timing of business processes, and performance criteria. The model optimizes relationships between economic efficiency, environmental constraints, and enterprise resources, enabling the planning and sequencing of measures, allocation of resources, and assessment of the consequences of alternative decisions. The mechanism for adapting the management system to changes in the internal and external environment is further developed as a continuous cycle of monitoring, assessment, identification of critical changes, revision of strategic priorities, selection and implementation of decisions, and performance control. The integration of strategic analysis, internal audit, risk assessment, and feedback ensures the flexibility and resilience of the management system. The practical significance of the results lies in their applicability to agricultural enterprises, public authorities, and higher education institutions. The proposed provisions support the substantiation of strategic priorities, timely identification of imbalances, rational use of resources, reduction of environmental and economic risks, and increased adaptability of agricultural enterprises. Keywords: environmental and economic security, agricultural enterprise, management, sustainable development, environmental management, strategic planning, assessment, adaptation, risks, resources, European integration.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U201108

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Міненко С. І., Приходько М. К. Стратегічні імперативи виробництва багатоцільових продуктів харчування та забезпечення продовольчої безпеки в умовах геополітичної нестабільності. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Т. 9. № 4. С. 229–233. DOI: 10.36887/2415-8453-2024-4-35.
- 2. Приходько М. К. Стратегічне управління еколого-економічною безпекою суб'єктів аграрного бізнесу в умовах глобальних викликів. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 2. С. 170–173.

DOI: 10.36887/2524-0455-2026-2-36.

- 3. Приходько М. К. Цифрові технології в системі стратегічного управління еколого-економічною безпекою аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. № 2. С. 476–479. DOI: 10.36887/2415-8453-2026-2-89.
- 4. Zahorulko A., Penkina N., Zhelieva T., Chmil H., Prykhodko M., Kobets O., Nuzhna S. Design of a universal low-temperature rotary apparatus for making meat and vegetable products considering the integrated adaptive mechanism. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2024. Vol. 3, Issue 11 (129). P. 14–24. DOI: 10.15587/1729-4061.2024.305550.
- 5. Zahorulko A., Voronenko I., Chuiko L., Tytarenko N., Ibaiev E., Solomon A., Skoromna O., Prykhodko M. Structural improvement of a mobile device for pre-heated treatment of vegetable raw materials. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2024. Vol. 6, Issue 11 (132). P. 6–14. DOI: 10.15587/1729-4061.2024.318559.
- 6. Rybalchenko S., Ohienko A., Prykhodko M., Rohynskyi O. Directions of development of strategic management systems in the context of digital transformation of business processes. European Science. 2024. Vol. 3, No. sge35-03. P. 208–215. DOI: 10.30890/2709-2313.2024-35-00-043.
- 7. Міненко С. І., Приходько М. К. Правове забезпечення організаційно-правової безпеки в управлінні аграрними підприємствами в контексті євроінтеграції. Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20–21 квітня 2023 р.). Харків : ДБТУ, 2023. С. 380–383.
- 8. Міненко С. І., Приходько М. К. Фактори, які визначають вплив аграрного сектора на економічну безпеку держави. Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21–22 березня 2024 р.) : у 2 ч. Ч. 2. Харків : ДБТУ, 2024. С. 61–65.
- 9. Свідцтво про реєстрацію авторського права на твір № 123799. Науковий твір «Правове забезпечення організаційно-правової безпеки в управлінні аграрними підприємствами в контексті євроінтеграції» / С. І. Міненко, М. К. Приходько. Дата реєстрації: 13.02.2024.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U201108

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міненко Софія Іванівна

2. Sofiia I. Minenko

Кваліфікація: д.філософ, доц., 073

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богданюк Ігор Васильович

2. Ihor V. Bohdaniuk

Кваліфікація: д. е. н., с.д., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4782-9986

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкляр Вікторія Вікторівна

2. Viktoriia Shkliar

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2651-0319

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлов Костянтин Володимирович

2. Kostyantyn V. Pavlov

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Божидай Ірина Ігорівна

2. Iryna I. Bozhydai

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ларіна Тетяна Федорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ларіна Тетяна Федорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Міненко Софія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна